

Zestawienie uwag z konsultacji projektu „Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim na lata 2021-2027 (RPRES) – aktualizacja”

Podmioty zgłaszające uwagi:

1. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzony przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Modrzew” w Świdniku.
2. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.
3. Lubelski Urząd Wojewódzki, Wydział Polityki Społecznej.

Liczba zgłoszonych uwag: 25.

Zgłaszane uwagi, propozycje zmiany:

Ip.	Podmiot zgłaszający	Część dokumentu, nr strony	Zapis w projekcie Programu	Treść proponowanego zapisu wraz z uzasadnieniem	Komentarz
1.	OWES, Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Modrzew”	Rozdz. 1 Instytucje otoczenia ekonomii społecznej, strona 7	Funkcjonowanie OWES nie jest regulowane ustawą, ale ich działalność prowadzona jest w oparciu o <i>System akredytacji i standardów działania instytucji wsparcia ekonomii społecznej AKSES</i> .	Zasady przyznawania akredytacji i statusu ośrodka wsparcia ekonomii społecznej określone zostały w art. 36 i 37 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej. <u>Uzasadnienie:</u> W momencie wejścia w życie ustawy o ekonomii społecznej przestał obowiązywać <i>System akredytacji i standardów działania instytucji wsparcia ekonomii społecznej AKSES</i> , a zasady przyznawania statusu OWES określa ww. ustawa w związku z powyższym w aktualizowanym dokumencie powinno znaleźć się odniesienie do ustawy.	Uwaga została uwzględniona

2.	OWES	Rozdz. 1 Instytucje otoczenia ekonomii społecznej, strona 8	W ramach swoich zadań OWES zajmują się: – animacją lokalną zmierzającą do pobudzenia aktywności osób, grup i instytucji w przestrzeni publicznej, a także ożywienie społeczności lokalnej; – inkubacją podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych polegającą na podejmowaniu zespołu działań składających się na kompleksowy program wsparcia początkującego PES/PS, a także pomocą w tworzeniu miejsc pracy w istniejących PS; – wsparciem biznesowym dla PES i PS polegającym na świadczeniu szeroko rozumianych usług rozwojowych służących profesjonalizacji podejmowanych działań biznesowych; – wsparciem w zakresie reintegracji polegającym na świadczeniu usług służących wzmocnieniu PES/PS oraz	OWES realizuje swoje działania, w szczególności za pomocą usług wsparcia podmiotów ekonomii społecznej. Usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej obejmują działania w zakresie: 1) animacji lokalnej, polegającej na upowszechnianiu idei i zasad ekonomii społecznej, pobudzaniu aktywności społecznej w społecznościach lokalnych oraz inicjowaniu i rozwoju międzysektorowych partnerstw lokalnych; 2) tworzenia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz wspierania prowadzonej przez nie działalności, a także finansowania powstawania w nich miejsc pracy; 3) wsparcia działań reintegracyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwo społeczne, w tym wsparcia w tworzeniu planów reintegracyjnych, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, oraz finansowania tych działań; 4) wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw	Uwaga została uwzględniona
----	------	--	--	---	----------------------------

			ich liderów w procesie reintegracji społeczno-zawodowej pracowników.	społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego; 5) wzmacniania potencjału kadrowego, finansowego i innowacyjnego podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz udzielania im wsparcia biznesowego. <u>Uzasadnienie:</u> Uaktualnienie zapisów dot. działań OWES zgodnie z zapisami art. 29 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.	
3.	OWES	Rozdz. 1 Instytucje otoczenia ekonomii społecznej, Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, strona 10	Chodzi tu w pierwszej kolejności o ośrodki pomocy społecznej (OPS) oraz powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR), które w ramach swoich działań udzielają m.in. wsparcia osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, a które to osoby mogą stawać się uczestnikami zajęć w podmiotach reintegracyjnych lub pracownikami PS.	Wśród wymienionych jednostek nie uwzględniono Centrów Usług Społecznych, które także działają m.in. na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem i są ważnym partnerem w działalności PES.	Uwaga została uwzględniona

4.	OWES	Rozdz. 1 Instytucje otoczenia ekonomii społecznej Instytucje rynku pracy, strona 10	Powiatowe urzędy pracy dysponują szeregiem rozwiązań możliwych do wykorzystania w rozwoju ekonomii społecznej i rozwoju samych PES. Należą do nich m.in.: – bezzwrotne dotacje na tworzenie miejsca pracy w PS z Funduszu Pracy; wsparcie doradcze i szkoleniowe dla osób zatrudnionych w sektorze ES w ramach KFS; – możliwość refundacji składek ZUS dla spółdzielni socjalnych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	Powiatowe urzędy pracy dysponują szeregiem rozwiązań możliwych do wykorzystania w rozwoju ekonomii społecznej i rozwoju samych PES. Należą do nich m.in.: – jednorazowe środki na utworzenie stanowiska pracy oraz środki na finansowanie kosztów wynagrodzenia lub kosztów płacy, o których mowa w art. 22 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej; – wsparcie doradcze i szkoleniowe dla osób zatrudnionych w sektorze ES w ramach KFS; – możliwość refundacji składek ZUS dla przedsiębiorstw społecznych zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej. <u>Uzasadnienie:</u> Zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej PUP otrzymują instrumenty wsparcia PS opisane w art. 21 i 22 ww. ustawy. Należy doprecyzować zapisy w RPRES zgodnie z tym co zostało zawarte w ustawie o ekonomii społecznej.	Uwaga została uwzględniona
----	------	---	---	---	----------------------------

5.	OWES	Rozdz. 2 Wyzwania ekonomii społecznej w województwie lubelskim Podmioty ekonomii społecznej w województwie lubelskim, strona 12	W 2022 roku w regionie działało 121 przedsiębiorstw społecznych funkcjonujących w czterech formach prawnych.	W 2022 roku w regionie działało 121 przedsiębiorstw społecznych funkcjonujących w czterech formach prawnych (stan na 30.11.2022 r.). <u>Uzasadnienie:</u> W związku z tym, że do końca realizacji projektów w ramach perspektywy 2014-2020 funkcjonują PS, które otrzymały status PS na innych warunkach niż opisane w ustawie o ekonomii społecznej należy doprecyzować informację na jaki dzień ustalono wymienioną w dokumencie liczbę PS.	Uwaga została uwzględniona
6.	OWES	Rozdz. 2 Wyzwania ekonomii społecznej w województwie lubelskim Podmioty ekonomii społecznej w województwie lubelskim, strona 12	Na dzień 28.08.2023 r. decyzją wojewody 70 PES otrzymało status PS. Największą grupę przedsiębiorstw społecznych stanowią spółdzielnie socjalne (87), następnie fundacje (18) i spółki z o.o. non profit (15). W gronie przedsiębiorstw społecznych jest jedno stowarzyszenie.	Na dzień 28.08.2023 r. decyzją wojewody 71 PES otrzymało status PS. Największą grupę przedsiębiorstw społecznych (stan na 30.11.2022 r.) stanowią spółdzielnie socjalne (87), następnie fundacje (18) i spółki z o.o. non profit (15). W gronie przedsiębiorstw społecznych jest jedno stowarzyszenie. <u>Uzasadnienie:</u> Poprawiono liczbę PS zgodnie liczbą podaną przez wojewodę. Jednocześnie należy doprecyzować, że wymienione liczby PS w ramach poszczególnych form odnoszą się do liczby PS, która	Uwaga częściowo uwzględniona – zaktualizowano liczbę PS zgodnie z wartością wskazaną przez wojewodę

				widniała na liście PS przed wejściem w życie ustawy o ekonomii społecznej.	
7.	OWES	Rozdz. 2 Wyzwania ekonomii społecznej w województwie lubelskim Podmioty ekonomii społecznej w województwie lubelskim, strona 12	W porównaniu z kwietniem 2021 r., kiedy liczbę PS szacowano na 84, nastąpił wzrost o 36 podmiotów (42%). Przyczyn tego wzrostu należy upatrywać w działalności OWES i powstawaniu nowych PS.	Propozycja usunięcia porównania, ponieważ doprecyzowane zapis dot. ewaluacji OWES.	Uwaga została uwzględniona
8.	OWES	Rozdz. 5 Wskaźniki realizacji programu strona 31	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych ze środków FEL w perspektywie UE 2020-2027.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych ze środków FEL w perspektywie UE 2021-2027. <u>Uzasadnienie:</u> Dokonano poprawki omyłki pisarskiej dot. okresu obowiązywania aktualnej perspektywy.	Uwaga została uwzględniona
9.	OWES	Rozdz. 6 System realizacji Finansowanie działań, strona 36	W ramach projektów OWES przewiduje się, że 60 % środków zostanie przeznaczonych na dotacje na tworzenie miejsc pracy w PS.	W ramach projektów OWES przewiduje się, że 60 % środków zostanie przeznaczonych na wsparcie finansowe na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy w PS oraz na wsparcie reintegracyjne.	Uwaga została uwzględniona

				<u>Uzasadnienie:</u> Dokonano doprecyzowania zapisów zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.	
10.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 1 Podmioty ekonomii społecznej, strona 6	Zgodnie z zapisami ustawy o ekonomii społecznej, status przedsiębiorstwa społecznego (PS) może uzyskać podmiot ekonomii społecznej lub podmiot prowadzący jednostkę reintegracyjną.	Zgodnie z zapisami ustaw o ekonomii społecznej, status przedsiębiorstwa społecznego (PS) może uzyskać podmiot ekonomii społecznej oraz jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej. <u>Uzasadnienie:</u> Zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej.	Uwaga została uwzględniona
11.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 1 Podmioty ekonomii społecznej Podmioty ekonomii społecznej, strona 6	– organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 i 1265)	– organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 z późn. zm.)	Uwaga została uwzględniona
12.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 1 Podmioty ekonomii społecznej	– którego celem jest reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych	– którego celem jest reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem	Uwaga została częściowo uwzględniona

		Przedsiębiorstwo społeczne, strona 6	wykluczeniem społecznym (30% osób zatrudnionych) lub realizacją usług społecznych; – zatrudnia co najmniej 3 osoby po ½ etatu;	społecznym (co najmniej 30% ogółu osób zatrudnionych) lub realizacją usług społecznych; – zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę na minimum ½ etatu; <u>Uzasadnienie:</u> Zgodnie z zapisami ustawy o ekonomii społecznej dodanie dodatkowego punktu, że status przedsiębiorstwa społecznego (PS) może uzyskać podmiot ekonomii społecznej oraz jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej: – Skarb państwa, JST, państwowa albo samorządowa osoba prawna nie posiadająca kontroli nad podmiotami wnioskującym o status PS.	
13.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 1 Podmioty ekonomii społecznej Przedsiębiorstwo społeczne, strona 6	Omówione wcześniej podmioty ekonomii społecznej i solidarnej oraz przedsiębiorstwa społeczne należy uznać za istotę ekonomii społecznej.	Omówione wcześniej podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne należy uznać za istotę ekonomii społecznej. <u>Uzasadnienie:</u> Ustawodawca zrezygnował ze stosowania pojęć ekonomii solidarnej, które dotychczas funkcjonowały w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Uwaga została uwzględniona

14.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 1 Instytucje otoczenia ekonomii społecznej IOES mające bezpośredni wpływ na rozwój ekonomii społecznej w regionie, strona 7-9	Dodanie kompetencji Wojewody w zakresie przyznawania statusu przedsiębiorstwa społecznego, sprawowania nadzoru nad działalnością przedsiębiorstw społecznych, działalność kontrolna w przedsiębiorstwach społecznych, sporządzanie sprawozdań, dokonywanie wpisów przedsiębiorstw społecznych do elektronicznego wykazu – RJPS.	Ustawa o ekonomii społecznej nałożyła na wojewodów kompetencje w zakresie m.in.: nadawania statusu PS, nadzoru i kontroli nad PS - proces uzyskiwania przez podmioty ekonomii społecznej statusu przedsiębiorstwa społecznego odbywa się na poziomie wojewody.	Uwaga została uwzględniona
15.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 2 Wyzwania ekonomii społecznej w województwie lubelskim Podmioty ekonomii społecznej w województwie lubelskim, strona 12	Zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej, status przedsiębiorstwa społecznego nadaje wojewoda na wniosek podmiotu ekonomii społecznej. Zatem precyzyjne określenie liczby PS jest utrudnione z uwagi na fakt, że PES, które dotychczas ubiegały się o status nadawany przez ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, nie utraciły go. Na dzień 28.08.2023 r. decyzją wojewody 70 PES otrzymało status PS.	Zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej, status przedsiębiorstwa społecznego nadaje wojewoda na wniosek podmiotu ekonomii społecznej. Na dzień 10 października 2023 r. 77 PES posiadało status PS nadany przez wojewodę. Zatem precyzyjne określenie aktualnej liczby PS jest utrudnione z uwagi na fakt, że PES, które dotychczas ubiegały się o status nadawany przez ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, nie utraciły go. <u>Uzasadnienie:</u> Pierwotne brzmienie zapisu jest nieadekwatne do stanu faktycznego ponieważ każdy podmiot ekonomii społecznej po uzyskaniu	Uwaga została uwzględniona

				statusu przedsiębiorstwa społecznego (decyzją wojewody) zostaje wpisany do elektronicznego wykazu przedsiębiorstw społecznych (RJPS), który jest ogólnodostępny. Na podstawie ww. wykazu można dokonać weryfikacji liczby przedsiębiorstw społecznych. Ostatnie zdanie jest zbędne chyba, że ROPS dysponuje informacją o liczbie statusu PS nadanych przez OWES, to przeredagować je i uzupełnić o tą informację. Na dzień 10.10.2023 r. liczba przedsiębiorstw społecznych w województwie lubelskim wynosi – 77 (źródło elektroniczny wykaz PS- RJPS).	
16.	Lubelski Urząd Wojewódzki	Rozdz. 5 Wskaźniki realizacji programu	Liczba przedsiębiorstw społecznych Źródło – wojewoda Liczba PS, których celem jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Wartość bazowa: brak danych	Należy dokonać zmiany poprzez wskazanie Źródła: elektroniczny wykaz PS – RJPS Dane dot. liczby przedsiębiorstw społecznych są dostępne w ogólnopolskim wykazie przedsiębiorstw społecznych – RJPS Do ustalenie po uprzednim wystąpieniu do wojewody	Uwaga została częściowo uwzględniona

			Liczba opracowanych i zrealizowanych indywidualnych planów reintegracyjnych lub indywidualnych programów rehabilitacji zawodowej i społecznej Wartość bazowa: brak danych Liczba PS, których celem jest realizacja usług społecznych Wartość bazowa: brak danych	Do ustalenie po uprzednim wystąpieniu do wojewody. Do ustalenie po uprzednim wystąpieniu do wojewody.	
17.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Cały dokument	Uwagi dotyczące dostępności cyfrowej dokumentów.	Zastosowanie Wytycznych tworzenia dostępnych cyfrowo dokumentów stanowiących załącznik do zarządzenia nr 23/2023 Marszałka Województwa Lubelskiego z dnia 13 lutego 2023 r. oraz zastosowanie zarządzenia nr 24/2023 MWL z dnia 13 lutego 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie szczegółowych zasad opracowywania i wymogów formalnych dokumentów będących przedmiotem obrad Zarządu Województwa Lubelskiego oraz trybu ich składania.	Uwaga została uwzględniona
18.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	Cały dokument	Należy usunąć wszystkie zbędne entery	Odstępy robimy zgodnie z pkt 1 ppkt 4 wytycznych. Do oznaczenia rozdziałów i podrozdziałów należy zastosować	Uwaga została uwzględniona

	w Lublinie			numerowanie z listy narzędzi word. Czytnik ekranu czyta teraz oznaczenia jako datę np. 1.1. – czyta jako pierwszy stycznia. Usunąć kursywę z tekstu – przeznaczona jest do cytatów i zwrotów obcojęzycznych oraz utrudnia odczytywanie dyslektykom i osobom niedowidzącym Należy zastosować poprawną hierarchię Nagłówków – wytyczne pkt 2. Należy zastosować numerację dla rozdziałów i podrozdziałów z narzędzi word/Numerowanie – wytyczne pkt 5 Podrozdział np. 1.1 czytnik ekranu w tym dokumencie czyta jako pierwszy stycznia.	
19.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Strona tytułowa	Załącznik do Uchwały Nr Tytuł dokumentu. Brak tytułu dokumentu – Plik/Informacje/Właściwości/tytuł.	uchwała nr – małe litery należy zrobić Nagłówek 1	Uwaga została uwzględniona
20.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Spis treści	Spis treści napisany wersalikami.	W dostępności cyfrowej dokumentów unikamy pisania WERSALIKAMI szczególnie większych fragmentów tekstu. W spisie treści należy zastosować numerowanie oraz usunąć zbędne spacje – spis z narzędzi Word.	Uwaga została uwzględniona

21.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Tabela 1 str.11 Tabela 2, 3 str. 13 Tabela 4 str. 14 Tabela 5 str. 20 Tabela 6, 7 str.21 Tabela 8 str. 22 Tabela 9 str. 25 Tabela 12 str. 35 Tabela 13 str. 37 Tabela 14 str. 38 Tabela 15 str. 40 Tabela 16 str. 41 Tabela Analiza SWOT str. 43-45 Kierunki interwencji str. 28 Wskaźniki realizacji programu str. 31-32	Brak tekstu alternatywnego i nagłówków tabeli – dotyczy również poniższych tabel. Niepoprawny opis w tabelach np. W tabeli 9 wpisano dane typu (N=55). Scalone komórki, w puste komórki – należy wpisać informację.	Należy opisać jakie dane są zawarte w tabeli, a nie ile jest kolumn i wierszy. Należy dokładnie opisać co oznacza ta wartość. Pod tabelą 9 wpisano poniższy tekst: „Z danych przedstawionych w tabeli 13 wynika (...) - Należy ten zapis zweryfikować.	Uwaga została uwzględniona
22.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Mapa 2 str. 15	Brak tekstu alternatywnego.	Należy dodać tekst alternatywny do obrazka, to nie jest element dekoracyjny, mapa wnosi treść do dokumentu.	Uwaga została uwzględniona
23.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Schemat 3.2. Cel główny i cele szczegółowe str. 26 i 28 schemat str. 41	Brak adekwatnego opisu.	Zweryfikować zamieszczony opis schematu, ponieważ czytnik ekranu odczytuje zupełnie inną treść niż tą którą przedstawia schemat. Należałoby przedstawić w innej formie Cel główny – ponieważ jest to	Uwaga została częściowo uwzględniona

				tabela i czytnik czyta to jako tabelę co wprowadza w błąd osoby niewidome; Dotyczy również celów szczegółowych.	
24.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Tytuł podrozdziału - str. 36	Należy poprawić czcionkę.		Uwaga została uwzględniona
25.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Spis tabel – str. 46	Rozwinąć skrót, zastosować numerowanie.	Skrót należy rozwinąć, ponieważ czytnik ekranu czyta to jako „tabulator” W dostępności nie należy pisać Wersalikami; należy zastosować numerowanie.	Uwaga została uwzględniona